ЕВРОПА АД Скопје

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
за годината завршена на 31 декември 2017,
со извештај на независниот ревизор

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
за годината завршена на 31 декември 2017, со извештај на независниот ревизор

СОДРЖИНА

	Страна
ИЗВЕШТАЈ НА РЕВИЗОРИТЕ	**3 - 5**
БИЛАНС НА УСПЕХ	**6**
ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	**7**
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА	**8**
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ НА ГЛАВНИНАТА	**9**
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИОТ ТЕК	**10**
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ	**11 - 34**

Додатоци

Додаток 1- Годишна сметка

Додаток 2- Годишен извештај за работа

Б и Љ, Боро и Љупчо д.о.о. - Скопје	Ревизија, Проценка и Финансиски Консалтинг	Дрезденска бр 52 1000 Скопје Македонија	Тел: + 389 (02) 3066-604 Тел: + 389 (02) 3061-185 Факс + 389 (02) 3094-919

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До Акционерите и Управниот одбор на ЕВРОПА АД - Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на ЕВРОПА АД Скопје што ги вклучуваат извештајот за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2017 година, како и билансот на успех, извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промени во главнината и извештајот за парични текови за годината што заврши тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на ЕВРОПА АД Скопје е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување што се прифатени и објавени во Република Македонија, и за интерна контрола што е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија кои се во примена во Република Македонија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на Друштвото.

Ревизијата исто така вклучува и оце нка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази што ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Основи за мислење со резерва

Со верификација утврдивме дека кај побарувањата од купувачи (белешка 20) во износ од 175.823 илјади денари, прикажани во извештајот за финансиска состојба на 31 декември 2017 година, постојат стари салда во износ од 16.674 илјади денари, за кои не е извршена исправка на вредност. Постапувајќи на ваков начин Друштвото ги преценило побарувањата од купувачи и финансискиот резултат за истиот износ.

Како што е наведено во белешката 16 од овие финансиски извештаи, Друштвото има вложувањата расположливи за продажба во износ од 194.695 илјади денари. Друштвото не извршило мерење на објективната вредност на овие вложувања расположливи за продажба, што не е во согласност со барањата на Меѓународниот Сметководствен Стандард 39 – Финансиски инструменти: признавање и мерење, што е прифатен и објавен во Р.Македонија. Доколку се направи проценка на објективната вредност на овие вложувања расположливи за продажба, според нивната пазарна цена на Македонската берза на датумот на извештајот на финансиска состојба, на дел од вложувањата расположливи за продажба би требало да се намали вредноста и да се признаат расходи по основ на намалување на вредноста на вложувањата расположливи за продажба во износ од 99.370 илјади денари, на дел да се зголеми вредноста во износ од 8.654 илјади денари, со што би се зголемиле резервите од вреднување на вложувањата расположливи за продажба, додека на дел од вложувањата расположливи за продажба, можеби би било неопходно да се намали вредноста на овие вложувања и да се признаат расходи по основ на оштетување на средствата. За износот за намалената вредност на вложувањата расположливи за продажба преценети се средствата и финансискиот резултат на Друштвото за 2017 година, додека за износот на зголемената вредност на вложувањата расположливи за продажба подценети се средствата и резервите од вреднување на вложувањата. Ние изразивме мислење со резерва за ова прашање во финансиските извештаи на Друштвото за 2016 година.

Мислење со резерва

Според наше мислење, освен за наведеното во претходниот пасус, финансиските извештаи објективно ја презентираат, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на ЕВРОПА АД Скопје заклучно со 31 декември 2017 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината што заврши тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

Извештај за други правни и регулативни барања

Раководството на Друштвото, исто така, е одговорно за подготвување на годишниот извештај за работа во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работа е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината што заврши на 31 декември 2017 година.

Нашата работа во однос на годишниот извештај за работа е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работа се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи. Финансиските информации во годишниот извештај за работа се конзистентни, во сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на ЕВРОПА АД Скопје за годината што заврши на 31 декември 2017 година.

Скопје, 19 март 2018 година

Овластен ревизор

Атанасовски Борислав

Ревизија, проценка и
финансиски консалтинг
Б и Љ, Боро и Љупчо
д.о.о - Скопје

Управител

Атанасовски Борислав

ЕВРОПА АД Скопје

БИЛАНС НА УСПЕХ
за годината завршена на 31 декември 2017 година

во илјади денари	**Белешки**	**2017**	**2016**
Приходи од продажба	**7**	**710.285**	**708.427**
Останати деловни приходи	8	9.212	2.994
Промени на залихите на готови производи и производството во тек		-5.236	10.548
Употребени суровини и помошни матриј.	9	-359.480	-388.537
Плати и надоместоци од плати		-149.120	-155.632
Амортизација	13.14	-35.222	-36.783
Набавна вредност на трговски стоки		-2.768	-6.774
Останати деловни расходи	10	-119.545	-103.501
Добивка од редовно работење		**48.126**	**30.742**
Финансиски приходи	11	11.972	3.702
Финансиски расходи	12	-5.751	-7.439
Добивка пред оданочување		**54.347**	**27.005**
Данок од добивка	13	-6.185	-3.446
Нето добивка		**48.162**	**23.559**
Основна заработувачка по акција (денари)		209,37	102,42

Овие финансиски извештаи се усвоени од Управниот одбор на Друштвото на 2 март 2018 година и ги одобри за доставување до Централниот Регистар на РМ

Генерален директор

Марика Караџова

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

ЕВРОПА АД Скопје

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
за годината завршена на 31 декември 2017 година

во илјади денари	**Белешки**	**2017**	**2016**
Нето добивка за периодот		**48.162**	**23.559**
Друга сеопфатна добивка:			
Нереализирани добивки (загуби) од вложувања расположливи за продажба		-	-
Вкупна друга сеопфатна добивка		**-**	**-**
ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА ЗА ПЕРИОДОТ		**48.162**	**23.559**

Придружните белешки се составен дел
на овие финансиски извештаи

ЕВРОПА АД Скопје

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА
за годината завршена на 31 декември 2017 година

во илјади денари	Белешки	2017	2016
СРЕДСТВА			
Недвижности, постројки и опрема	14	313.292	343.613
Вложувања во подружници	15	37.850	350
Вложувања расположливи за продажба	16	194.695	216.470
Аванси за инвестиции	17	525	764
Побарувања по долгорочни кредити	18	5.459	5.568
Вкупно долгорочни средства		**551.821**	**566.765**
Залихи	19	114.755	124.000
Побарувања од купувачи	20	175.823	184.488
Краткорочни финансиски вложувања	21	12.449	633
Останати краткорочни побарувања	22	8.441	12.005
Парични средства	23	34.068	20.343
Вкупно тековни средства		**345.536**	**341.469**
ВКУПНО СРЕДСТВА		**897.357**	**908.234**
КАПИТАЛ И ОБВРСКИ			
Акционерски капитал		613.773	613.773
Сопствени акции		-69.623	-69.623
Законски резерви		107.326	104.918
Резерва за објективна вредност		-47.945	-47.945
Ревалоризациона резерва		4.035	4.035
Нераспределена добивка		120.069	92.718
Траен капитал		**727.635**	**697.876**
Обврски по долгорочни кредити	**24**	**14.317**	**26.498**
Обврски према добавувачи	25	83.446	115.269
Обврски по краткорочни кредити	26	55.965	53.226
Останати краткорочни обврски	27	15.994	15.365
Вкупно тековни обврски		**155.405**	**183.860**
ВКУПНО КАПИТАЛ И ОБВРСКИ		**897.357**	**908.234**

Генерален директор

Марика Караџова

Придружните белешки се составен дел
на овие финансиски извештаи

ЕВРОПА АД Скопје

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ НА КАПИТАЛОТ
за годината завршена на 31 декември 2017 година

во илјади денари	Акцион. капитал	Сопствени акции	Законски резерви	Резерва за објект. вредност	Нераспр. добивка	Ревалор. резерва	Вкупно
Состојба 1.01.2017	**613.773**	**-69.623**	**104.918**	**-47.945**	**92.718**	**4.035**	**697.876**
Сеофатна добивка							
Добивка 2017 година					48.162		48.162
Усогласување на вложувања расположливи за продажба до нивната пазрна вредност							
Вкупна сопфатна добивка					**48.162**		**48.162**
Трансакции со сопствениците							
Распределба на добивка			2.408		-2.408		
Дивиденда					-18.403		-18.403
Состојба на 31.12.2017	**613.773**	**-69.623**	**107.326**	**-47.945**	**120.069**	**4.035**	**727.635**

во илјади денари	Акцион. капитал	Сопствени акции	Законски резерви	Резерва за објект. вредност	Нераспр. добивка	Ревалор. резерва	Вкупно
Состојба 1.01.2016	**613.773**	**-69.623**	**103.740**	**-47.945**	**111.510**	**4.035**	**715.490**
Сеофатна добивка							
Добивка 2016 година					23.558		23.558
Усогласување на вложувања расположливи за продажба до нивната пазрна вредност							
Вкупна сопфатна добивка					**23.558**		**23.558**
Трансакции со сопствениците							
Распределба на добивка			1.178		-1.178		
Дивиденда					-34.505		-34.505
Награди					-6.667		-6.667
Состојба на 31.12.2016	**613.773**	**-69.623**	**104.918**	**-47.945**	**92.718**	**4.035**	**697.876**

**Придружните белешки се составен дел
на овие финансиски извештаи**

ЕВРОПА АД Скопје

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИОТ ТЕК
за годината завршена на 31 декември 2017 година

во илјади денари	2017	2016
Парични текови од оперативни активности		
Нето добивка	48.162	23.559
Амортизација	35.222	36.783
Побарувања од купувачи	8.666	44.065
Останати побарувања	3.563	2.541
Залихи	9.245	-10.159
Обврски према добавувачи	-31.823	-4.170
Останати тековни обврски	630	862
Нето парични текови од оперативни активности	**73.665**	**93.481**
Парични текови од инвестициони активности		
Долгорочни побарувања по кредити	109	197
Краткорочни финансиски средства	-11.816	647
Издвоени средства за инвестиции	239	-149
Вложувања во подружници	-37.500	
Вложувања расположливи за продажба	21.775	
Расходувани и продадени НПО	321	
Нови набавки	-5.222	-4.198
Нето парични текови од инвестициони активности	**-32.094**	**-3.503**
Парични текови од финансиски активности		
Долгорочни кредити	-27.943	5.629
Исплатена дивиденда и награди	-18.403	-39.395
Обврски по краткорочни кредити	18.500	-51.053
Нето парични текови од финансиски активности	**-27.846**	**-84.819**
Нето зголемување на паричните средства	**13.725**	**5.159**
Парични средства на почеток од годината	**20.343**	**15.184**
Парични средства на крајот од годината	**34.068**	**20.343**

Придружните белешки се составен дел
на овие финансиски извештаи

ЕВРОПА АД Скопје

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

1. ОПШТО

Друштвото за чоколади, вафли и бонбони ЕВРОПА АД - Скопје основано е и работи во Република Македонија. Основна дејност на Друштвото која одговара на шифрата 0113071, производство на какао, чоколади, бонбони и кондиторски производи;

Акционерската главнина на Друштвото ја сочинуваат е поделена на 255.583 обични акции. Номиналната вредност на една акција изнесува 51,13 ЕВРА.

Европа АД Скопје со состојба 31.12.2017 година има откупено 25.549 обични акции или 9,996 % од акционерската главница.

Акционери со учесто над 5% во издадените акции на ЕВРОПА АД -Скопје се:

Акционери:	**31.12.2017**	**31.12.2016**
Есамедин Хасани	8,20%	8,20%
Мила Левентиќ	8,68%	8,68%
Фершпед АД Скопје	21,77%	21,77%
АС Сењак	18%	18%
Макошпед АД Скопје	19,05%	19,05%

Бројот на вработени со состојба на 31 декември 2017 изнесува 400 (2016: 408)

Седиштето на Друштвото е во Скопје на улица “808” бр 8.

2. ОСНОВИ ЗА ИЗГОТВУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1. Прописи

Финансиски извештаи на ЕВРОПА АД - Скопје се изготвени во согласност Законот за трговски друштва (”Службен весник на РМ ” бр.28/2004 .... 192/2015) и Меѓународните Сметководствени Стандарди (МСС) и Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување (МСФИ), објавени во Република Македонија во Правилникот за водење сметководство во Службен Весник на РМ бр.159/2009, 164/2010 и 107/2011 година, применливи од 1 јануари 2010 година.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба и за годината што завршува на 31 декември 2017 и 31 декември 2016 година. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено.

2.2. Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се подготвени врз основа на методот на набавна вредност.

2.3. Континуитет во работењето

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на претпоставката за континуитет во работењето. Тоа значи дека Друштвото ќе продолжи да работи во догледна иднина.

2.4. Користење на сметководствени проценки и расудувања

При пдоготвувањето на финансиските извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Некои ставки во финансиските извештаи се проценуваат затоа што неможат прецизно да се измерат. Проценувањето вклучува расудувања што се засновани на последни расположливи информации.
Сметководствени проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на материјалните и нематеријалните средства, објективната вредност на побарувањата, односно нивната наплатливост, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и други ставки.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во околностите што биле основа за проценката, како резултат на нови информации или последователни случувања.

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики применети при изготвување на финаисиските извештаи за 2017 година се прикажани во понатамошниот текст.

3.1. Политика на евидентирање на приходите

Друштвото евидентира приходи од продажба и услугите кои ги врши во моментот на нивното извршување за потребите на своите клиенти. Приходите се евидентираат со примена на принципот на фактичност на настаните, односно во моментот на нивното настанување.

3.2. Приходи од камати

Каматите настанати по основ на побарувања од деловните односи и пласмани се искажуваат како приходи од камати. Приходите од камати се признаваат на пресметковна основа за периодот за кој се однесуваат.

3.3. Камати како расход

Каматите настанати по основ на финансиски обврски, како и по основ на обврски од деловните односи се искажуваат како расходи од камати. Расходите од камати се признаваат на пресметковна основа за периодот за кој се однесуваат.

3.4. Приходи по основ на финансиски вложувања

Приходите по основ на вложените средства во акции на банки, други финансиски организации и во трговски друштва се искажуваат во билансот на успехот како приходи во рамките на останатите оперативни приходи.

3.5. Тековно и инвестиционо одржување

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување на основните средства се надоместуваат од приходот на пресметковниот период кога ќе настанат.

Реконструкциите и адаптациите со кои се менува капацитетот или намената на основните средства се книжат како зголемување на вредноста на основните средства.

3.6. Недвижности, постројки и опрема (НПО)

Набавките на недвижностите, постројките и опремата во текот на годината се евидентираат по набавна вредност. Набавната вредност на НПО се состои од фактурната вредност на набавените НПО зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба. Во согласност со прописите кои порано се применуваа во Република Македонија, недвижностите постројките и опремата се ревалоризирани на крајот на годината. Ревалоризацијата се вршеше на набавната или претходно ревалоризираната вредност на средствата и на исправката на вредноста со примена на официјални коефициенти за ревалоризација. Нето ефектот од ревалоризацијата е евидентиран како ревалоризациона резерва. Последна ревалоризација Друштвото изврши во 2003 година.

Недвижностите, постројките и опремата се поделени во групи, односно подгрупи по кои се врши пресметка на амортизацијата до нивниот целосен отпис.

Позитивната разлика настаната при продажба на основни средства се книжи во корист на капитална добивка, а негативната разлика се книжи на товар на капитална загуба. Неотпишаната вредност на продадени и расходувани основни средства се книжи на товар на останатите оперативни расходи.

3.7. Амортизација

Набавната вредност на недвижностите постројките и опремата се амортизира во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на недвижностите постројките и опремата.

Стапките што се применуваат за амортизација на недвижностите постројките и опремата што ги поседува "ЕВРОПА" АД - Скопје се како што следи:

Градежни објекти	2,5 %
Опрема	5 - 25%
Транспортни средства	25%

Амортизација не се пресметува за ставките: земјиште, инвестиции во тек и уметнички слики.

3.8. Оштетување (обезвреднување) на нефинансиските средства

Недвижностите, постројките и опремата се проверуваат од можни обезвреднувања секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сметководствена вредност е повисока од проценетата надоместувачка вредност. Загуба од оштетување (обезвреднување) се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност на средството. Надоместувачката вредност претставува повисока вредност од нето продажната цена на средството и неговата употребна вредност. Нето продажната цена е износ што се добива од продажба на средството во трансакција помеѓу добро известени субјекти. Употребната вредност е сегашна вредност на проценетите идни готовински приливи што се очекува да произлезат од континуираната употреба на средствата и од нивното отуѓување на крајот од употребниот век. Надоместувачкиот износ се проценува за поедниечните средства или доколку тоа не е можно за целата група на средства која генерира готовински прилив.

3.9. Вложувања расположливи за продажба

Вложувањата во хартии од вредност расположливи за продажба во билансот на состојба се класифицираат во рамките на долгорочните средства. Почетните вложувања се евидентираат по набавна вредност, вклучувајќи ги сите трансакциони трошоци. Последователно, вложувањата расположливи за продажба се мерат според објективната вредност определена од пазарната цена на истите на датумот на билансот на состојбата. Промената на објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба се евидентира во рамките на капиталот на позицијата останати резерви. Кога намалувањето на објективната вредност на финансиско средство расположливо за продажба е признаено во останатата сеопфатна добивка и постои објективен доказ дека средството е обезвреднсто, акумулираната загуба која е признаена во останатата сеопфатна добивка се рекласификува во добивката или загубата во годината.

Значително или продолжено намалување на објективната вредност на вложување во сопственички инструмент под неговата набавна вредност е објективен доказ за обезвреднување. Хартиите од вредност расположливи за продажба за кои не постои активен пазар се мерат според нивната набавна вредност, намалени за евентуално нивно обезвреднување поради стечај, ликвидација или други релевантни индикатори.
Во моментот на продажба на вложувањата во хартии од вредност расположливи за продажба акумулираниот износ во капиталот, што произлегува од промена на вредноста, се евидентира во билансот на успех.

Вложувањата во акционерските друштва во мнозинска сопственост и во придружените друштва се евидентирани според набавната вредност.

3.10. Залихи

Залихите на материјали и резервни делови ситниот инвентар и трговските стоки се искажуваат по набавни цени, заедно со трошоците за нивна набавка додека производството во тек и готовите производи се искажуваат по плански цени корегирани за отстапување.
Ситниот инвентар се отпишува во целост при ставањето во употреба.

3.11. Побарувања од купувачи

Побарувањата од купувачи ги опфаќаат сите побарувања за испорачаните услуги и стоки, намалени за исправката на вредност за ненаплатливите побарувања. Исправка на вредноста на побарувањата од купувачи се врши кога постојат објективни докази дека побарувањето не може да се наплати. Индикатори кои се користат при проценката на наплатливоста на побарувањата од купувачи се: инсолвентност на купувачите, значително доцнење на наплатата, како и стечај или ликвидација на купувачите. Последователната наплата на претходно отпишаните износи на побарувања се признава во рамките на останатите оперативни приходи.

3.12. Парични средства

Паричните средства се состојат од денарска и девизна готовина во благајна, парични средства на жиро - сметките во деловни банки, девизни сметки во деловните банки и други парични средства.

3.13. Пресметка на странските средства за плаќање и сметководствен третман на курсните разлики

Побарувањата и обврските во странски средства за плаќање се искажуваат во денарска противвредност по средниот официјален курс што го објавува Народната банка на Република Македонија на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики кои настануваат при искажувањето на побарувањата, обврските и кредитите од странски средства за плаќање во нивна денарска противвредност, како и курсните разлики што настануваат во текот на годината по основ на продажба и набавка на стоки, се искажуваат во билансот на успехот како дел од останатите оперативни приходи, односно од останатите оперативни расходи.

3.14. Капитал, сопствени акции, резерви и акумулирани добивки

Акционерски капитал

Акционерскиот капитал се состои од обични и приоритетни акции. Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

Откупени сопствени акции

Акциите кои се издадени од Друштвото и кои се купени од истото се евидентираат како сопствени (трезорски) акции. Тие се признаваат по нивната набавна вредност во која се вклучени и трансакционите трошоци, а се прикажуваат како намалување на капиталот на Друштвото.

Законски резерви

Законските резерви ги сочинуваат резервите формирани со распределба на дел од нето добивката на Друштвото. Овие резерви можат да бидат употребени за покривање на искажана загуба во работењето на Друштвото.

Акумулирана добивка

Акумулираната добивка ги вклучува нераспределената добивка од претходните години, како и добивката по оданочување од тековната година.

3.15. Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачите се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции. Обврските спрема добавувачите се отпишуваат по истекот на рокот на застареност со одобрување на останатите оперативни приходи.

3.16. Обврски по кредити

Обврските по кредити се состојат од обврски по долгорочни и краткорочни кредити и се искажуваат според нивната номинална вредност. Делот од долгорочните кредити што доспева за наплата во рок од 12 месеци од денот на билансот на состојбата се рекласифицира во рамките на тековните обврски.

3.17. Данок на добивка

Ако правното лице оствари добивка пред одданочување има обврска да плаќа данок и придонес од добивка. Добивката пред одданочување утврдена според одредбите од Законот за данок од добивка, се корегира за одредени приходи, расходи и инвестиции.

Стапката на данокот на добивка во Република Македонија изнесува 10% (10% и во 2016 година).

3.18. Користи за вработените

Придонеси за пензиско осигурување

Друштвото во текот на своето нормално работење врши исплати во корист на своите вработени за пензиско осигурување, здравствено осигурување, вработување и персонален данок на доход во согласност со важечките законски стапки во текот на годината. Основицата за пресметка на придонесите претставува бруто платата. Друштвото плаќа придонес за пензиско осигурување во првиот и вториот пензиски столб, односно во Државниот пензиски фонд, а дел и во приватни пензиски фондови. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Обврски при пензионирање

Друштвото, во согласност со домашните законски прописи, на вработените што се пензионираат им исплаќа надомест во износ на две месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирањето. Друштвото нема направено резервирање за ова право на вработените затоа што се смета дека износот е нематеријален за финансиските извештаи.

3.19. Резервирања

Резервирања се признаваат и пресметуваат кога Друштвото има правна обврска или обврска која произлегува од договор како резултат на минат настан и кога е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства со цел да се подмири обврската и кога може да се направи разумна проценка на износот. Резервирањата се проверуваат на секој датум на билансирање и се корегираат цо цел да се усогласат со најдобрата тековна проценка.

3.20. Неизвесни обврски и неизвесни средства

Неизвесна обврска е можна обврска што произлегува од минати настани, а чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани што не се под контрола на Друштвото. Неизвесните обврски само се обелоденуваат во финансиските извештаи.

Неизвесни средства се можни средства што произлегуваат од минати настани, а чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани што не се под контрола на Друштвото. Неизвесните средства се признаваат ако приливот на економски користи е веројатен.

4. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИК

Во своето работење Друштвото е изложено на повеќе видови на финансиски ризици како што се пазарниот ризик (ризик од промена на девизните курсеви и ризик од промена на цените) кредитниот ризик, ризикот од промена на каматните стапки и ризикот од неликвидност. За управување со финансиските ризици е надлежен Одборот на директори. Основата на управувањето со финансискиот ризик се состои во изнаоѓање начини за навремено минимизирање на потенцијалните негативни ефекти.

4.1. Пазарен ризик

Ризик од промени на девизниот курс

“ЕВРОПА” АД - Скопје во своето работење стапува во меѓународни трансакции заради набавка на стоки и услуги. Овие набавки се искажани во странски валути. Друштвото користи и долгорочни кредити деноминирани во странска валута.

Друштвото не користи содветни финансиски инструменти за да го намали овој ризик, бидејќи вакви инструменти не се во примена во Република Македонија. Поради тоа, Друштвото е изложено на ризик поврзан со можните флуктуации на курсевите на странските валути.

Ризик од промени на цените

Друштвото е изложено на ризик од промена на пазарните цени на вложувањата расположливи за продажба затоа што “ЕВРОПА” АД - Скопје има вложувања расположливи за продажба.

4.2. Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај купувачите на неговите производи да не можат да ги извршат своите обврски спрема Друштвото.

Побарувањата од купувачите вклучуваат побарувања од поголем број купувачи со умерени салда, што претставува спроведување на политиката на дисперзија на побарувањата на поголем број купувачи со цел да се избегне зависноста од мал број на купувачи.

4.3. Ризик од промени на каматните стапки

Друштовото е изложено на ризик од промени на каматните стапки кога користи кредити и кога има депонирани средства во банки. Обврските по кредити вообичаено се отплатуваат по променливи каматни стапки. Депозитите вложени во банки исто така се подложни на промени на каматните стапки зависни од движењата на финансиските пазари. Ова го изложува Друштвото на можен ризик од промени на каматните стапки.

“ЕВРОПА” АД - Скопје нема посебна политика за намалување на каматниот ризик и истиот го регулира преку директни преговори со банките.

4.4. Ризик од неликвидност

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со паричните средства навремено да ги плаќа обврските спрема доверителите и кредиторите.

Друштвото нема ликвидносни проблеми во работењето затоа што води политика на навремено обезбедување на потребните парични средства за плаќање на доспеаните обврски.

4.5 Даночен ризик

Согласно законските прописи во Република Македонија даночните власти можат во период од 5 години од датумот на поднесениот даночен извештај да извршат контрола и да утврдат дополнителни даночни обврски и казни. Во случај на даночна евазија или даночна измама периодот на застареност може да изнесува до 10 години. Раководството на Друштвото нема сознанија за околности кои би можеле да доведат до значајни материјални даночни обврски, освен оние евидентирани во финансиските извештаи.

5. Утврдување на објективна вредност

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи, обврските по кредити, како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства и обврски е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност во рок од максимум до една година од датумот на билансот на состојба, со исклучок на вложувањата расположливи за продажба кои имаат карактер на долгорочни средства и за кои објективната вредност е утврдена врз основа на последната пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба.

6. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

6.1. Ризик од финансирање

Друштвото управува со капиталот за да се обезбеди дека ќе продолжи да работи и во иднина според принципот на континуитет, преку настојување да постигне оптимален баланс помеѓу долговите и вкупната главнина.

Структурата на капиталот на Друштвото се состои од уплатен капитал, законски резерви, ревалоризациони резерви, резерви за инвестиции и акумулирана добивка.

Показател на задолженост

Раководството ја следи структурата на изворите на финансирање на Друштвото на годишна основа. Овој показател се пресметува како однос меѓу нето обврските и вкупниот капитал. Одборот на директори на ЕВРОПА АД - Скопје врши редовно следење на кредитната задолженост.

Показателот на задолженост на 31 екември 2017 и 2016 година е како што следи:

во илјади денари	**2017**	**2016**
Обврски по кредити	70.282	79.725
Парични средства	-34.078	-20.343
Нето обврски по кредити	36.204	59.382
Капитал и резерви	727.635	697.876
% на кредитна задолженост	**4,98%**	**8,51%**

Показателот на кредитна задолженост на ЕВРОПА АД - Скопје покажува дека на 31.12.2017 и 31.12.2016 година, Друштвото е ниско нето кредитно задолжено.

6.2. Значајни сметководствени политики поврзани со финансиските инструменти

Деталите поврзани со значајните сметководствени политики и методи, како и критериумите и основите за признавање на приходите и трошоците за сите класи на финансиските средства и финансиски обврски се обелоденети во Белешката 3 кон овие финансиски извештаи.

6.3 Категории на финансиски инструменти

во илјади денари	**2017**	**2016**
Финансиски средства		
Парични средства	34.068	20.343
Побарувања од купувачи	175.823	184.488
Останати побарувања	8.441	12.005
Краткорочни финансиски средства	12.449	633
Вложувања расположливи за продажба	194.695	216.470
	425.476	**433.939**
Финансиски обврски		
Обврски спрема добавувачи	83.446	115.269
Останати тековни обврски	15.994	15.365
Кредити	70.282	79.724
	169.722	**210.358**

6.4. Цели на управување со финансиските ризици

Финансиските ризици го вклучуваат пазарниот ризик (девизен ризик и каматен ризик), кредитен ризик и ликвидносниот ризик. Финансиските ризици се следат на временска основа и се избегнуваат првенствено преку намалување на изложеноста на Друштвото на овие ризици. Друштвото не користи специјални финансиски инструменти за да ги избегне овие ризици затоа што ваквите инструменти не се во широка употреба на Република Македонија.

6.5. Пазарен ризик

Во текот на своето работење Друштвото е изложено првенствено на финансиските ризици од промена на курсот на странски валути и каматни стапки.

Изложеноста на пазарниот ризик се следи преку анализата на сензитивноста. Немаше промена во изложеноста на Друштвото на пазарните ризици или во начинот на кој Друштвото управува или го мери ризикот.

6.6. Управување со девизниот ризик

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути.

Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани во денари на 31 декември 2017 и 2016 година по валути е следната.

	Средства		Обврски	
во илјади денари	**2017**	**2016**	**2017**	**2016**
ЕУР	91.680	99.230	7.010	22.370
УСД		-	-	-
	91.680	**99.230**	**7.010**	**22.370**

Сензитивна анализа

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување на македонскиот денар за 10% во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на извештајот на финансиска состојба. Позитивните износи се зголемување на добивката, а негативните се намалување на добивката за соодветниот период.

	Зголемување 10%		Намалување 10%	
во илјади денари	**2017**	**2016**	**2017**	**2016**
ЕУР	8.467	7.686	-8.467	-7.686
УСД	-	-	-	-
	8.467	**7.686**	**-8.467**	**-7.686**

6.7. Ризик од промени на каматните стапки

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици договорени по варијабилни каматни стапки или кога има пласирано средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годините е како што следи:

во илјади денари	**2017**	**2016**
Финансиски средства		
Некамашоносни		
Парични средства	34.068	20.343
Побарувања од купувачи	175.823	184.488
Останати побарувања	8.441	12.005
Вложувања расположливи за продажба	194.695	216.470
	413.027	**433.306**
Камашоносни		
Краткорочни финансиски средства	12.449	633
	12.449	**633**
	425.476	**433.939**
Финансиски обврски		
Некамашоносни		
Обврски спрема добавувачи	83.446	115.269
Останати тековни обврски	15.994	15.364
	99.440	**130.633**
Камашоносни		
Кредити	70.282	79.725
	169.722	210.358

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за еден процентен поен на каматните стапки на дадените депозити и неотплатените кредити. Анализата е направена на салдата на депозити и неотплатени кредити на датумот на извештајот на финансиска состојба. Позитивните износи се зголемување на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемување		Намалување	
во илјади денари	**2017**	**2016**	**2016**	**2015**
Дадени депозити	124	6	-124	-6
Земени кредити	-702	-797	702	797
	-578	**-791**	**578**	**791**

6.8. Ризик од ликвидност

Следната табела ја дава приказ на роковите за плаќање на финансиските обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2017 година.

31.12.2017 година

во илјади денари	**До 1 месец**	**1-6 месеци**	**6-12 месеци**	**Над 12 месеци**	**Вкупно**
Кредити	-	-	55.965	14.317	**70.282**
Обврски спрема добавувачи	77.700	1.742	3.557	447	**83.446**
Останати обврски	15.994	-	-	-	**15.994**
	93.694	**1.742**	**59.522**	**14.764**	**169.722**

31.12.2016 година

во илјади денари	**До 1 месец**	**1-6 месеци**	**6-12 месеци**	**Над 12 месеци**	**Вкупно**
Кредити	-	-	53.226	26.498	**79.724**
Обврски спрема добавувачи	97.213	11.522	5.401	1.133	**115.269**
Останати обврски	15.365	-	-	-	**15.365**
	112.578	**11.522**	**58.627**	**27.631**	**210.358**

Следната табела ја дава структурата на финансиските средства на Друштвото со состојба на 31 декември 2017 година.

во илјади денари	**До 1 месец**	**1-6 месеци**	**6-12 месеци**	**Над 12 месеци**	**Вкупно**
Парични средства	34.068				**34.068**
Побарувања од купувачи	140.090	9.342	9.714	16.677	**175.823**
Останати побарувања	8.441	-		-	**8.441**
Вложувања раположливи за продажба	-	-	194.695	-	**194.695**
	182.599	**9.342**	**204.409**	**16.677**	**413.027**

31.12.2016 година

во илјади денари	**До 1 месец**	**1-6 месеци**	**6-12 месеци**	**Над 12 месеци**	**Вкупно**
Парични средства	20.343				**20.343**
Побарувања од купувачи	160.159	5.076	1.020	18.233	**184.488**
Останати побарувања	12.005	-		-	**12.005**
Вложувања расположливи за продажба	-	-	216.470	-	**216.470**
	192.507	**5.076**	**217.490**	**18.233**	**433.306**

7. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

во илјади денари	**2017**	**2016**
Приходи од продажба на домашен пазар	287.978	306.331
Приходи од продажба на странски пазар	420.534	399.918
Останато	1.773	2.178
Вкупно	**710.285**	**708.427**

8. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

во илјади денари	**2017**	**2016**
Приходи од вишоци	7.792	129
Приходи од минати години	321	954
Приходи од штети	61	739
Останато	1.038	1.172
Вкупно	**9.212**	**2.994**

9. УПОТРЕБЕНИ СУРОВИНИ И ПОМОШНИ МАТЕРИЈАЛИ

во илјади денари	**2017**	**2016**
Материјали	351.528	380.842
Потрошени резервни делови	5.329	5.278
Потрошен ситен инвентар	2.623	2.417
Вкупно	**359.480**	**388.537**

10. ОСТАНАТИ ДЕЛОВНИ РАСХОДИ

Потрошена енергија	26.514	23.663
Трошоци за превоз и поштенски услуги	1.049	1.488
Надворешни услуги	12.128	12.387
Одржување	3.910	4.612
Наемнини	1.297	1.763
Даноци кои не зависат од резултатот	2.240	2.429
Вредносно усогласување на побарувања	5.314	3.114
Реклама и пропаганда	10.499	15.987
Осигурување	562	649
Дополнително одобрени попусти и рабати	11.228	9.743
Дневници за службени патувања	326	425
Вредносно усогласување на долг.финан.средства	14.693	
Вредносно усогласување на залихи	9.616	336
Комунални услуги	8.728	8.614
Банкарски услуги	1.075	1.483
Трошоци за репрезентација	1.139	1.605
Надомест на за членови на управ. и надз. одбор	5.312	8.828
Останато	3.915	6.375
Вкупно	**119.545**	**103.501**

11. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ

во илјади денари	**2017**	**2016**
Курсни разлики	705	841
Приходи од вложувања	2.644	2.861
Останати финансиски приходи	8.623	
Вкупно	**11.972**	**3.702**

12. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ

во илјади денари	**2017**	**2016**
Расходи од камати	3.233	5.618
Курсни разлики	2.518	1.821
Вкупно	**5.751**	**7.439**

13. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	2017	**2016**
Тековен данок	6.185	3.446
Одложен данок	-	-
	6185	**3446**

Усогласувањето на вкупниот данок од добивка според Извештајот за сеопфатна добивка за 2017 и 2016 година е како што следи:

	2017	**2016**
Добивка пред оданочување	54.347	27.005
Непризн. расходи за даночни цели од тек. година	10.148	10.217
Даночен кредит	-2.644	-2.761
Даночна основица	61.851	34.461
Даночна стапка	10%	10%
Данок на добивка за годината	**6.185**	**3.446**

14. НЕДВИЖНОСТИ,ПОСТРИЈКИ И ОПРЕМА

Ревалоризираната набавна вредност на основните средства и нивната исправка на вредноста на ден 31 декември 2017 година се како што следи:

во илјади денари	**Земјиште и град. објекти**	**Опрема**	**Други средства**	**ВКУПНО**
Набавна вресност				
Состојба 1.01.2017	**396.985**	**818.426**	**277**	**1.215.688**
Нови набавки	196	5.026	-	5.222
Расход	-	-3.786	-	-3.786
Состојба на 31.12.2017	**397.181**	**819.666**	**277**	**1.217.124**
Исправка на вредност				
Состојба 1.01.2017	**250.181**	**621.619**	**277**	**872.077**
Амортизација	9.744	25.478	-	35.222
Расход	-	-3.467	-	-3.467
Состојба 31.12.2017	**259.925**	**643.630**	**277**	**903.832**
СЕГАШНА ВРЕДНОСТ НА 31.12.2017	**137.256**	**176.036**	**-**	**313.292**

Како обезбедување по користени кредити од банки, под хипотека се дадени дел од производната опрема, продавницата во Градски трговски центар во Скопје, деловен објект во Маџари и куќа во Охрид.

во илјади денари	**Земјиште и град. објекти**	**Опрема**	**Други средства**	**ВКУПНО**
Набавна вресност				
Состојба 1.01.2016	**396.748**	**815.277**	**277**	**1.212.302**
Нови набавки	237	3.963	-	4.200
Расход	-	-814	-	-814
Состојба на 31.12.2016	**396.985**	**818.426**	**277**	**1.215.688**
Исправка на вредност				
Состојба 1.01.2016	**240.407**	**595.574**	**277**	**836.258**
Амортизација	9.772	26.859	-	36.631
Расход	-	-814	-	-814
Состојба 31.12.2016	**250.179**	**621.619**	**277**	**872.075**
СЕГАШНА ВРЕДНОСТ НА 31.12.2016	**146.806**	**196.807**	**-**	**343.613**

15. ВЛОЖУВАЊА ВО ПОДРУЖНИЦИ

во илјади денари	**2017**	**2016**
Европак 2012 Доо Скопје	37.850	350
Вкупно	**37.850**	**350**

16. ВЛОЖУВАЊА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

14.1 Вложувања во трговски друштва

во илјади денари	**2017**	**2016**
А.Д. Жито Лукс	44	44
Македо Европа - Ниш	311	311
АЛФА Скоп ДОО	28.612	28.612
Фершпед АД Скопје	149.128	169.100
ГТЦ	880	880
Вкупно вложувања во трговски друштва	**178.975**	**198.947**

14.2 Вложувања во банки

Стопанска банка АД Скопје		1.803
ЦКБ АД Скопје	58	58
Комерцијална БанкаАД Скопје	15.662	15.662
Вкупно вложувања во банки	**15.720**	**17.523**
ВКУПНО ВЛОЖУВАЊА	**194.695**	**216.470**

17. АВАНСИ ЗА ИНВЕСТИЦИИ

во илјади денари	**2017**	**2016**
Аванси за инвестиции	525	764
Вкупно	**525**	**764**

18. ПОБАРУВАЊА ПО ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ

во илјади денари	**2017**	**2016**
Долгорочни станбени кредити	5.459	5.568
Вкупно	**5.459**	**5.568**

19. ЗАЛИХИ

во илјади денари	**2017**	**2016**
Материјали	65.616	73.376
Резервни делови	9.700	9.780
Ситен инвентар	15.821	16.740
Производство	14.034	15.543
Готови производи	23.238	27.295
Производи во продавница	2.108	1.865
Стоки во продавница	7	-28
	130.524	144.571
Минус - Исправка на вредност	-15.769	-20.571
Вкупно	**114.755**	**124.000**

20. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

Побарувања од купувачи во земјата	92.400	98.379
Побарувања од купувачи во странство	83.423	86.109
	175.823	184.488
Минус - Исправка на вредност	-	-
Вкупно	**175.823**	**184.488**

21. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

во илјади денари	**2017**	**2016**
Технометал Вардар АД Скопје	12.449	598
Раде Кончар		35
Вкупно	**12.449**	**633**

22. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА

во илјади денари	**2016**	**2016**
Обврски за ДДВ и данок од добивка	7.050	10.162
Побарувања од вработените	737	1.487
Побарувања за дадени аванси	58	58
Однапред платени трошоци	596	298
Вкупно	**8.441**	**12.005**

23. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

во илјади денари	**2017**	**2016**
Жиро сметка	4.970	7.118
Денарска благајна	28	22
Девизна благајна	56	82
Девизни сметки	29.014	13.121
Вкупно	**34.068**	**20.343**

24. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

Друштвото ја прикажува основната и разводнетата заработка по акција на 31 декември 2017 година која е добиена со поделба на нето добивката за годината која им припаѓа на имателите на акции во износ од МКД 48.162 илјади денари (2016:МКД 23.559 илјади) и пондерираниот просечен број на акции во текот на годината завршена на 31 декември 2017 година од 230.034 (2016:230.034) пресметано е како што следи:

Добивка расположлива за имателите на акции

во илјади денари	**2017**	**2016**
Добивка за годината	48.162	23.559
Добивка расположлива за имателите на акции	48.162	23.559

Просечен број на обични акции

во број на акции	**2017**	**2016**
Издадени акции на 1 јануари	255.583	255.583
Ефект од откупени сопствени акции	-25.549	-25.549
Просечен број на акции на 31 декември	**230.034**	**230.034**

25. ОБВРСКИ ПО ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ

во илјади денари	**2017**	**2016**
Комерцијална банка АД -Скопје		13.039
Охридска Банка АД Скопје		882
Шпаркасе Банка АД Скопје		6.948
Халк Банка	21.782	28.855
	21.782	**49.724**
Тековна доспеаност	-7.465	-23.226
Вкупно	**14.317**	**26.498**

26. ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

во илјади денари	**2017**	**2016**
Обврски спрема добавувачи во земјата	76.436	92.899
Обврски спрема добавувачи во странство	7.010	22.370
Вкупно	**83.446**	**115.269**

27. ОБВРСКИ ПО КРАТКОРОЧНИ КРЕДИТИ

во илјади денари	**2017**	**2016**
Халк Банка	48.500	30.000
	48.500	**30.000**
Тековна доспеаност од долгорочни кредити	7.465	23.226
Вкупно	**55.965**	**53.226**

28. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ

во илјади денари	**2017**	**2016**
Обврски за плати	11.875	13.606
ПВР	25	42
Обврски за аванси	186	84
Останато	3.908	1.633
Вкупно	**15.994**	**15.365**

29. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Официалните девизни курсеви користени при прикажување на билансните позиции деноминирани во странска валута, на ден 31 декември се следните:

во денари	**2017**	**2016**
УСД	51,27	58,33
ЕУР	61.49	61,48

30. ТРАНСАКЦИИ И САЛДА СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Субјектите се сметаат за поврзани ако едната страна ја контролира другата страна или има значително влијание врз истата при донесување на финансиски или оперативни одлуки. Друштвото е поврзано со своите акционери и нивните поврзани страни. Во продолжение се дадени трансакциите и салдата што произлегуваат од односите со поврзаните субјекти.

во илјади денари	**2017**	**2016**
А) Трансакции со поврзани лица		
Побарувања		
- Европак 2012		46
- Фершпед АД Скопје	720	117
- Макошпед АД Скопје		
Приходи од продажби		
- Европак 2012	75	249
- Фершпед АД Скопје	833	1.522
- Макошпед АД Скопје		
Обврски		
- Европак 2012	2.201	10.131
- Фершпед АД Скопје	68.190	67.481
- Макошпед АД Скопје		232
Набавки на стоки и услуги		
- Европак 2012	1.291	11.311
- Фершпед АД Скопје	284.707	306.188
- Макошпед АД Скопје	-	-
Б) Надоместоци на членови на Одборот на директори	**5.312**	**8.828**

31. НЕИЗВЕСНИ И ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

Со состојба 31 декември 2017 години, проценетата вредност на судските постапки покренати против ЕВРОПА АД, Скопје изнесуваат 40 илјади денари (2016:40 илјади денари). Раководството на Друштвото ги анализира можните ризици од загуба по основ на тековните судски спорови. Иако исходот од судските спорови не може да се утврди со сигурност, раководството на Друштвото верува дека од судските постапки нема да произлезат материјално значајни обврски.

33. НАСТАНИ КОИ СЕ СЛУЧИЛЕ ПОСЛЕ ДАТУМОТ НА СОСТАВУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Нема значајни настани кои се случиле и би имале значаен ефект по изготвување на овие финансиските извештаи.